

Évközi 13. vasárnap

Róm 6,3–11

Hisszük, hogy Krisztussal élni fogunk

³Vagy nem tudjátok, hogy akik Krisztus Jézusban megkeresztelkedtünk, az ő halálában keresztelkedtünk meg? ⁴A keresztségben ugyanis eltemetkedtünk vele együtt a halálba, hogy miként Krisztus az Atya dicsőségéből feltámadt a halálból, úgy mi is új életre keljünk. ⁵Mert ha halálának hasonlóságában egybenőtünk vele, úgy lesziünk feltámadásában is. ⁶Hiszen tudjuk, hogy a régi embert bennünk azért feszítették vele együtt keresztre, hogy a bűnös test elpusztuljon, és ne szolgáljunk többé a bűnnek. ⁷Aki így meghalt, megszabadult a bűntől. ⁸Ha Krisztussal meghaltunk, hisszük, hogy vele együtt élünk is. ⁹Tudjuk, hogy Krisztus feltámadt a halálból, többé nem hal meg, a halál nem lesz többé úrrá rajta. ¹⁰Halálával egyszer s mindenkorra meghalt a bűnnek, élve azonban Istennek él. ¹¹Ezért tekintétek magatokat is úgy, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Jézus Krisztusban.

Pál korában sokan foglalkoztak a bűn és az erény kapcsolatával. A zsidóságon belül is számos gnosztikus szekta tárgyalta a bűn és az erény összefüggését. Az iráni vallásban, amely a hellenizmusban nagy hatást tett a görög gondolkodókra, ezt a problémát a jó és a rossz isten küzdelmeként írták le. A gnosztikus evangéliumok is ebből a szempontból gondolják újra Jézus szenvedéstörténetét és emelik Jézus mellett Júdást második főszereplővé a történetben. Az árulását „szerencsés véteknek” nevezvén, amely nélkül nem jöhetett volna létre Krisztus megváltó áldozata.

Pál retorikája ebben a szakaszban sajátos, ellenfeleit utánzó kérdéseket tesz fel, úgynevezett retorikai kérdéseket, és erre válaszol. A halál és a feltámadás szavak elsősorban a bűn által okozott lelki halálra és Krisztus feltámadása által eredményezett új ember feltámadására, a lelki feltámadásra vonatkoznak. Nehezíti a szakasz megértését, hogy Pál a halálról és a feltámadásról szimbolikusan beszél. Mivel ezt leggyakrabban temetési miséken és szertartásokon halljuk, a földi halálhoz kötődnek állításai. Mindenekelőtt le kell szögeznünk, hogy az erényes ember sem vonja ki magát a fizikai halál alól. Ha ez így lenne, akkor örökéletű aggyastyánok ezrei élnének közöttünk. A lelki halál nemcsak a léleken uralkodik, hanem a testen is.

Ebben a szakaszban szembesülünk Pál sajátos antropológiájával. Ez formailag hasonlít a görög és a hellenisztikus filozófiából megismerhe-

tő emberleíráshoz, amely a test és a lélek szétválasztható egységeként írja le az embert. Pál csak részben osztja ezt a felfogást. A test és a lélek nála az ember két különböző dimenziója. A test is és a lélek is lehet a bűn eszköze, de lehet az igazság eszköze, a kegyelem közvetítője is.

Krisztus haláláról Pál nem fizikai értelemben beszél, hanem üdv-történeti összefüggésben. Jézus meghalt a bűnnek, az élete most már Istennél van (10. v.). A halál és a bűn ebben a szövegben gyakorta szinonimák, erre utal, hogy Krisztuson nem uralkodik sem a halál, sem a bűn (9. v.).

A mai szemléletünk a bűnt magánügynek tekinti, és csak akkor foglalkozik vele, ha közügyet sért, vagy úgy ítéli meg, hogy egész társadalomra kiható következménye van. Úgy véli, a magánbűnök nem érintik a közerkölcsöt. Pál teológiája nyomán egészen másként fogja fel a bűnt. Úgy véli, nincs magánbűn, és egyetlen bűn sem magánügy. Ugyanis minden bűn rombolja a közösséget és a közerkölcsöt, és akadályozza a társadalom etikai fejlődését. Ez a szemléletmód kétségtelenül azt eredményezte, hogy a középkori európai társadalom egyszerű tagjainak minden megnyilvánulását az egyház igyekezett kontrollálni. Ezt sokan lelki terrornak tekintették, a magánéletbe való beavatkozásnak, és az ember szabadsága elleni véteknek tartják manapság is. Biztos, hogy a követett gyakorlat nem volt szerencsés, de ennek ellenére áll a tétel, hogy minden magánbűn rombolja a társadalom egészét és akadályozza az etikai fejlődést.